

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 12Snr/2/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200129
Dátum vydania rozhodnutia: 15. mája 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200129.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD, JUDr. Anity Filovej, JUDr. Zuzany Mališovej a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v právnej veci žalobcu: W.. B. G., trvale bytom: C. XXX/XX, XXX XX T., narodený: XX. C. XXXX, v zastúpení: JUDr. Zuzana Fabianová - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Strojársená 11C, 040 01 Košice zast. JUDr. Zuzanou Fabianovou, Ph.D. konateľkou a advokátkou, voči žalovanému: Výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu, v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutia Národného bezpečnostného úradu č. CRD-454-3/2022-VPRNBU z 30. marca 2022 a rozhodnutia Národného bezpečnostného úradu č. SP-PB-1966-31/2021-Ž-10904 z 29. decembra 2021, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky návrh na odklad vykonateľnosti účinku správnej žaloby z a m i e t a .

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu z a m i e t a .

Účastníkom konania sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Žalobou doručenou najvyššiemu správne súdu 28. júna 2022 sa žalobca domáhal prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. CRD-454-3/2022-VPRNBU z 30. marca 2022 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“), ktorým bolo zamietnuté odvolanie podané voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „NBÚ, tiež „prvostupňový správny orgán“) č. SP-PB-1966-31/2021-Ž-10904 z 29. decembra 2021. (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu“), ktorý rozhodol tak, že žalobcu podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. c) bod 6 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení (ďalej len „ZOUS“), nemožno považovať za bezpečne

spoľahlivú osobu preto, že bolo u neho zistené bezpečnostné riziko, nakoľko preukázal svojim konaním nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností. Zároveň prvostupňový správny orgán podľa § 29 ZOUS zrušil platnosť osvedčenia č. SP-PB-3170/2019-Ž zo 06. februára 2020 pre stupeň utajenia Tajné vydané žalobcovi. Žalovaný zároveň na základe identických ustanovení, ako prvostupňový správny orgán a v súlade s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu skonštatoval, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že bolo u neho zistené bezpečnostné riziko, nakoľko preukázal svojim konaním nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

2. Žalobca považoval rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie NBÚ v celom rozsahu za nesprávne a nezákonné a preto sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia NBÚ, a tiež postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, z dôvodu, že bol nimi priamo ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch. Rozhodnutia podľa žalobcu vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP. Rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d) SSP). Zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e) SSP). Skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutých rozhodnutí, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu (§ 191 ods. 1 písm. f) SSP). A došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP).

3. Žalobca namietal, že NBÚ ako významné pre rozhodnutie uviedol listinný dôkaz č. SPPB-1966/2021-Ž-10904 zo 16. apríla 2021. Tento dôkaz sa však spomína výlučne v úvode rozhodnutia NBÚ, a to ako informácia, ktorá „by mohla mať vplyv na bezpečnostnú spoľahlivosť“ žalobcu, pričom ďalej sa ním NBÚ v rozhodnutí nezaobrá. Žalovaný na str. 3 rozhodnutia konštatoval, že „...Keďže označený listinný dôkaz obsahoval informácie, ktoré by mohli mať vplyv na bezpečnostnú spoľahlivosť W.. B. G., NBÚ následne postupoval podľa § 29 ZOUS...“. Z uvedeného vyplýva, že predmetný dôkaz mal jedinou funkciu, a to, že podľa NBÚ predstavoval „nové skutočnosti“, ktoré mohli byť dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia, na základe čoho NBÚ inicioval podľa ust. § 29 ZOUS začatie preverovania žalobcu s prihliadnutím na preverenie toho, či tento naďalej spĺňa predpoklady na vznik oprávnenia podľa ust. § 10 ods. 1 ZOUS.

4. Z uvedeného je zrejmé, že informácie, ktoré podľa NBÚ tvoria obsah listinného dôkazu č. SP-PB-1966/2021-Ž-10904 zo 16. apríla 2021 boli NBÚ, rovnako ako verejnosti, známe aj v období od 19. septembra 2019 do 06. februára 2020, kedy NBÚ vykonal žalobcovi bezpečnostnú previerku III. stupňa pre stupeň utajenia Tajné, ktorá bola ukončená 06. februára 2020 vydaním osvedčenia. Nakoľko uvedené informácie, ktoré podľa NBÚ tvoria obsah listinného dôkazu č. SP-PB-1966/2021-Ž-10904 zo 16. apríla 2021, boli sprístupnené verejnosti, a teda známe aj NBÚ ešte v apríli 2017, bol žalobca názoru, že listinný dôkaz č. SP-PB-1966/2021-Ž-10904 zo 16. apríla 2021 nemožno v súlade s ust. § 29 ZOUS považovať za listinu obsahujúcu nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zahájenie postupu podľa ust. § 29 ZOUS. Napriek tomu, že žalobca na uvedené poukazoval vo svojom odvolaní, mal za to, že žalovaný sa uvedeným nezaoberal, predmetnej argumentácii žalobcu nevenoval žiadnu pozornosť a iba stroho a bez akéhokoľvek odôvodnenia konštatoval, že v priebehu preverovania v konaní podľa ust. § 29 ZOUS boli zistené skutočnosti (pozn. nové skutočnosti), ktoré by mohli byť dôvodom na zrušenie osvedčenia a odvolanie zamietol.

5. Ďalej žalobca, pokiaľ ide o psychofyziologické overenie pravdivosti namietal, že NBÚ vykonal psychofyziologické overenie pravdivosti žalobcu bez toho, aby boli splnené zákonné podmienky podľa ust. § 25 ods. 3 a 4 ZOUS, takýto postup NBÚ bol v rozpore s ust. § 25 ods. 3 a 4 ZOUS a rovnako aj v rozpore s ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a žalovaný napriek uvedenému takýto postup vyhodnotil ako súladný so zákonom. Žalobca mal za to, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení ZOUS, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, čo je podľa ust. § 191 ods. 1 písm. g) SSP dôvodom pre zrušenie rozhodnutia žalovaného a rovnako aj rozhodnutia NBÚ. Žalovaný ani NBÚ v rámci svojich rozhodnutí žiadnym spôsobom neuviedli, ktoré vyjadrenia žalobcu považovali za rozporné so zistenými skutočnosťami a preto mal za to, že rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a zároveň, že zistenie skutkového stavu, ktorý vzal žalovaný a NBÚ za základ rozhodnutí bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

6. Žalobca namietal aj obsahové podmienky psychofyziologického overenia pravdivosti. Ak v zmysle ust. § 25 ods. 4 ZOUS sa psychofyziologické overenie pravdivosti navrhovanej osoby

uskutoční vždy, ak je zistený rozpor medzi vyjadrením navrhovanej osoby v priebehu bezpečnostného pohovoru so zistenými skutočnosťami, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia, potom celkom jednoznačne je tým stanovený aj okruh otázok, ktoré je prípustné v rámci psychofyziologického overenia pravdivosti navrhovanej osobe klásť. Zo znenia ust. § 25 ods. 4 ZOUS tak vyplýva, že navrhovanej osobe môžu byť kladené iba také otázky, aby bol odstránený vyššie uvedený rozpor. Žalobca bol toho názoru, že uvedené dodržané nebolo v rozsahu otázok č. 60, 61, 62, 63, 68, 69, 71, 72, 73 (číslovanie podľa rozhodnutia NBÚ), NBÚ konal v rozpore s ust. § 25 ods. 4 ZOUS a rovnako aj v rozpore s ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

7. Spoločnosť LYNX (ktorej je konateľom) si mala údajne v období od mesiaca júl 2017 až máj 2020 neoprávnené odpočítať daň v súhrnnej hodnote 480.400 Eur a žalobca je v tejto súvislosti medzi podozrivými osobami, ktoré sa mali podieľať na tejto trestnej činnosti. Z bezpečnostného spisu vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní, ako ani orgány daňovej kontroly sa nezmieňujú o „neoprávnenej“ optimalizácii výnosov spoločnosti LYNX, na ktorej by sa mal podľa žalovaného a NBÚ podieľať žalobca. Je to žalovaný a NBÚ, ktorí v rámci bezpečnostnej previerky formulovali obvinenia voči žalobcovi tak, že sa údajne podieľal na neoprávnenej optimalizácii výnosov spoločnosti LYNX. Pri bezpečnostnom pohovore bol tak žalobca konfrontovaný nielen so zistenými skutočnosťami, ale aj s vykonštruovanými domnienkami zo strany NBÚ o tom, že spáchal trestný čin.

8. Žalobca v správnej žalobe ďalej namietal, že žalovaný si pre podporu rozhodnutí účelovo vybral z kontextu vytrhnuté pasáže rozhodnutia Ústavného súdu SR (PL. ÚS 6/04-67 z 19.10.2005) a Najvyššieho súdu SR (10Snr/1/2017 z 27.09.2017) a uvedené neposúdil komplexne. Čím opomenul právny názor Ústavného súdu SR, podľa ktorého sa pre zistenie odôvodneného podozrenia podľa ust. § 14 ods. 2 písm. c) bod 1 ZOUS vyžaduje vznesenie obvinenia. Podozrenie z bezpečnostného rizika odôvodňujúce zistenie bezpečnostného rizika podľa ust. § 14 ods. 2 písm. c) bod 6 ZOUS by tak mohlo byť považované za zistené, ak by bolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe, teda žalobcovi. K uvedenému však nedošlo a voči žalobcovi nebolo do dnešného dňa vznesené žiadne obvinenie.

9. Za nesprávny a nezákonný považoval žalobca názor žalovaného a NBÚ, podľa ktorého žalobcu nemožno podľa ust. § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s ust. § 14 ods. 1 a ust. § 14 ods. 2 písm. c) bod 6 ZOUS považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že u neho bolo zistené bezpečnostné riziko, lebo preukázal svojím konaním nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností. Podľa názoru žalobcu jeho osobu možno bez akýchkoľvek pochybností považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu, a že v jeho prípade neexistuje ani neexistovalo konanie, ktorým by žalobca preukázal nečestnosť a nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

10. Žalobca v žalobe ďalej tvrdil, že žalovaný vo vzťahu k utajovanému dôkazu, uviedol, že sa oboznámil s obsahom bezpečnostného spisu a tým poskytol vertikálnu ochranu práv žalobcovi a v nadväznosti na uvedené iba ďalej skonštatoval, že postup NBÚ, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia NBÚ, bol zákonný a rovnako zákonné je aj rozhodnutie NBÚ. Žalobca má za to, že dôvod neposkytnutia utajovanej informácie bolo nutné riadne odôvodniť a nezasahovať do jeho procesných práv viac, ako bolo nevyhnutné na účely ochrany verejného záujmu. Nakoľko postavenie žalobcu bolo v tomto prípade, pri nesprístupnení celého bezpečnostného spisu oslabené a žalobca stratil možnosť obhajovať sa, bol žalovaný, podľa názoru žalobcu, povinný „suplovať“ procesnú aktivitu žalobcu a preskúmať rozhodnutie NBÚ aj nad rámec odvolania. Uvedené, podľa žalobcu, potvrdzuje aj názor Najvyššieho súdu SR vyjadrený v jeho rozhodnutí, sp. zn. 10Snr/1/2017, ktoré sa síce vzťahuje na konanie o žalobe, avšak žalobca má zato, že uvedené je možné a zároveň aj potrebné aplikovať aj na odvolacie konanie pred žalovaným.

11. Ďalej žalobca namietal porušenie precedenčnej zásady. V odvolaní proti rozhodnutiu NBÚ zdôraznil, že o skutočnostiach uvedených v rozhodnutí NBÚ už bolo rozhodované a tieto skutočnosti boli priamo zo strany NBÚ posudzované. Výsledkom tohto posúdenia však bolo, že tieto skutočnosti nie sú spôsobilé považovať spoločnosť za bezpečnostne nespoľahlivú. Žalobca teda v podanom odvolaní namietal, že je v rozpore s precedenčnou zásadou, ak by o rovnakých skutkových okolnostiach (v tomto prípade nejde dokonca ani o podobné skutkové okolnosti, ale o tie isté), rozhodol ten istý orgán verejnej moci rôzne (tým skôr, že predchádzajúce rozhodnutie NBÚ týkajúce sa spoločnosti je právoplatné).

12. Záverom žalobca žiadal súd o priznanie odkladného účinku správnej žalobe, keďže následkom rozhodnutia žalovaného bol žalobca vylúčený z tých činností, na ktoré bol oprávnený na podklade

osvedčenia, čo negatívne ovplyvňuje žalobcu a má to tiež výrazný negatívny dopad v majetkovej sfére žalobcu.

II.

13. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že námietky žalobcu uvedené v správnej žalobe sú z hľadiska ústavnosti a zákonnosti irelevantné a nedôvodné pre zrušenie správnou žalobou napadnutých rozhodnutí a navrhol, aby najvyšší správny súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

14. Žalovaný argumentáciu žalobcu v jednotlivých žalobných námietkach nepovažoval za relevantnú a dôvodnú na zrušenie správnou žalobou napadnutých rozhodnutí. Žalovaný napriek rozsiahlosti vyjadrenia k žalobe sa takmer výlučne, z dôvodu zhodných žalobných námietok s odvolacími bodmi, pridržiaval a odkazoval na žalobou napadnuté rozhodnutie o zamietnutí odvolania proti rozhodnutiu NBÚ.

15. Pokiaľ ide o návrh na priznanie odkladného účinku, mal žalovaný za to, že nie sú kumulatívne splnené zákonom stanovené procesné predpoklady pre priznanie odkladného účinku.

16. Žalovaný tvrdil, že po dôkladnom preskúmaní listinných dôkazov zhromaždených v konaní podľa § 29 ZOUS v bezpečnostnom spise z roku 2021, preskúmaní rozhodnutia NBÚ, a tiež na základe pred tým reprodukovanej judikatúry ústavného súdu a najvyššieho súdu a formulovaných záverov nepovažoval za relevantné a dôvodné námietky žalobcu v odvolaní súvisiace s porušením jeho práv zakotvených v ústave, správnom poriadku a v konaní NBÚ podľa § 29 ZOUS a s procesným pochybením NBÚ. Žalovaný nemal pochybnosti o tom, že NBÚ v konaní podľa § 29 ZOUS konal v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy, tzn. na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom ustanoveným ZOUS a neporušil práva žalobcu na ktoré sa v odvolaní odvoláva. Žalovaný oboznámením sa s bezpečnostným spisom z roku 2021 zistil, že NBÚ v súlade so zásadou zákonnosti (legitimity a legality) na základe právomoci zverenej mu v § 29 ZOUS zákonným spôsobom preveroval splnenie (nesplnenie) predpokladov žalobcom na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami do stupňa utajenia Tajné a existenciu (neexistenciu) právnej skutočnosti podmieňujúcej zánik platnosti osvedčenia. NBÚ na tento účel rešpektujúc zásadu materiálnej a objektívnej pravdy systematicky akumuloval listinné dôkazy od kompetentných štátnych orgánov a iných právnických osôb.

17. Žalovaný nepovažoval za relevantnú ani dôvodnú námietku žalobcu týkajúcu sa porušenia jeho práv vyplývajúcich z ústavy a správneho poriadku v dôsledku toho, že v odvolaní napadnutom rozhodnutí vychádzal NBÚ z utajovaného listinného dôkazu z 12. augusta 2021, ku ktorému sa on nemal/nemá možnosť vyjadriť z dôvodu, že v konaní NBÚ ho nie je možné považovať za oprávnenú osobu podľa 2 písm. f) zákona č. 215/2004 Z. z. Žalovaný zdôraznil, že NBÚ v danom smere postupoval v rozsahu a spôsobom ustanoveným ZOUS a v súlade s prezentovanou konštantnou judikatúrou ústavného súdu a najvyššieho súdu, na vec sa vzťahujúcou. Niet pochyb o tom, že utajovaný listinný dôkaz z 12. augusta 2021 pôvodca označil ako utajovanú skutočnosť stupňa utajenia Vyhradené a menovaného nebolo/nie je možné v konaní NBÚ vykonávanom podľa § 29 zákona č. 215/2004 Z. z. považovať za oprávnenú osobu podľa § 2 písm. f) ZOUS za daných okolností nebolo možné pri procesných úkonoch vykonávaných za účasti žalobcu a v rozhodnutí NBÚ konfrontovať žalobcu s celkovým obsahom utajovaného listinného dôkazu z 12. augusta 2021. Na podklade listinných dôkazov zhromaždených v bezpečnostnom spise z roku 2021 žalovaný má však za preukázané, že NBÚ vytvoril optimálne podmienky pre realizáciu zásady súcinnosti a za osobnej účasti žalobcu vykonal potrebné procesné úkony (pozn. bezpečnostný pohovor, psychofyziologické overenie pravdivosti), v priebehu ktorých mal menovaný možnosť obhajovať svoje práva a záujmy účinne, a to spôsobom a za podmienok ustanovených v § 25 ZOUS.

18. Bez právnej relevancie je tiež, podľa názoru žalovaného, námietka žalobcu v odvolaní, že NBÚ nesprávne interpretoval príslušné ustanovenia ZOUS a nesprávne konštatoval, že mu nemožno sprístupniť obsah niektorých dokumentov preto, že nie je bezpečnostne spoľahlivý, nakoľko v čase, keď boli tieto dokumenty sprístupnené NBÚ, bol menovaný považovaný za bezpečnostne spoľahlivého, a preto mu mali byť uvedené dokumenty sprístupnené. Z dikcie citovaných ustanovení ZOUS vyplýva, že sú dané dve kategórie osôb, ktorým môže vzniknúť oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami. Prvá kategória osôb musí kumulatívne spĺňať predpoklady na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami ustanovené v § 10 ods. 1 písm. a) až j) ZOUS, pričom prístup týchto osôb k utajovaným skutočnostiam je podmienený, okrem iného, určením

stupňa utajenia a nevyhnutného rozsahu utajovaných skutočností vedúcim. Do druhej kategórie osôb patrí explicitne vymedzený okruh osôb, ktorým oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami v konaní pred štátnym orgánom vzniká za predpokladu, že sú kumulatívne splnené podmienky ustanovené v § 35 ods. 3 zákona ZOUS. Záver NBÚ o tom, že žalobcu v konaní NBÚ podľa § 29 ZOUS nie je možné považovať za oprávnenú osobu podľa § 2 písm. f) ZOUS bol zákonný a námietka žalobcu v odvolaní podľa vyjadrenia žalovaného nie je relevantná.

19. Žalovaný nepovažoval za relevantnú a dôvodnú ani argumentáciu žalobcu týkajúcu sa nedostatkov rozhodnutia NBÚ a jeho zákonnosti. Tu sa žalovaný predovšetkým v plnom rozsahu pridržiaval skôr uvedených (hodnotených) skutočností a formulovaných záverov a opätovne zdôraznil, že ochrana utajovaných skutočností je súčasťou materiálnej podstaty ústavne chránenej hodnoty bezpečnosti štátu. V zmysle právnych názorov ústavného súdu a najvyššieho súdu: „Prístup k utajovaným skutočnostiam nie je nárokom, ktorý patrí všetkým okrem tých, ktorí sú z neho z toho či onoho dôvodu vylúčení, ale je naopak výnimkou (výsadou) udelenou len niektorým. Priznanie takýchto privilégií sa samozrejme musí opierať o rozumný dôvod verejného záujmu a nesmie vykazovať známky svojvôle...” (judikatúra ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 6/04-67 z 19.10.2005, judikatúra najvyššieho súdu sp. zn. 3Snr/I/2017 zo 16.05.2019, sp. zn. 2Snr/I/2017-104 z 20.06.2019, 2Sž/7/2016-52 z 20.06.2019, sp. zn. 2Snr/I/2016-65 z 20.06.2019, 10Snr/I/2018-122 z 27.07.2020). Rozhodnutie NBÚ, podľa žalovaného, obsahuje všetky zákonom vyžadované formálne a obsahové náležitosti ustanovené v § 26 ods. 3 ZOUS a NBÚ vo výroku špecifikoval predpoklad na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami, ktorý žalobca nesplnil a identifikoval konkrétne definované bezpečnostné riziko v ZOUS.

20. Ďalej žalovaný za bezpredmetnú považoval tiež námietku žalobcu spojenú s nezákonnosťou dokazovania vykonaného NBÚ, nezákonnosťou vykonania procesných úkonov a následného hmotnoprávneho posúdenia veci v rozhodnutí NBÚ. Právna povaha podkladových materiálov uplatňovaných v tomto konaní podľa ZOUS nie je totožná s právnou povahou trestného konania vykonávaného podľa Trestného poriadku a dôkazov uplatňovaných v trestnom konaní podľa Trestného poriadku. Kým trestné konanie je ovládané zásadou „in dubio pro reo”, je evidentné, že bezpečnostná previerka má svoj osobitný preventívny charakter, ktorý je odlišný od charakteru trestného konania. Konanie NBÚ podľa § 29 ZOUS a bezpečnostná previerka vykonávaná podľa ZOUS majú „preventívny charakter” a ich cieľom je eliminácia týmto zákonom taxatívne vymedzených bezpečnostných rizík neoprávnenej manipulácie s utajovanými skutočnosťami, ktoré by mohli spôsobiť ujmu na chránených záujmoch Slovenskej republiky. Obsahom konania NBÚ podľa § 29 ZOUS v danej veci bolo zhromaždenie listinných dôkazov, rámec získania ktorých vymedzuje ZOUS a ich vyhodnotenie z pohľadu existencie skutočností umožňujúcich už pri samotnom podozrení prijať záver, že žalobca počas platnosti osvedčenia sa mohol dopustiť/dopustil určitého rizikového konania, alebo mohol byť/bol zapojený do určitých rizikových aktivít označených v ZOUS, ktoré mohli/môžu mať vplyv na splnenie zákonom taxatívne stanovených predpokladov na vznik oprávnenia oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami a náležitú ochranu utajovaných skutočností.

21. Žalovaný uviedol, že aj napriek výhradám žalobcu v odvolaní, označené listinné dôkazy oprávnene tvorili podklad pre rozhodnutie NBÚ, ako aj podklad pre vykonanie procesných úkonov v priebehu súčasnej bezpečnostnej previerky, a to bezpečnostného pohovoru a psychofyziologického overenia pravdovravnosti. NBÚ v priebehu konania podľa § 29 ZOUS zistil skutočnosti, ktoré by mohli byť dôvodom na zrušenie osvedčenia, a preto uskutočnil za osobnej účasti žalobcu bezpečnostný pohovor, a to v rozsahu a spôsobom ustanoveným v § 25 ods. 1 až 3 zákona ZOUS. NBÚ v úvode bezpečnostného pohovoru žalobcovi poskytol potrebné poučenia a následne ho konfrontoval so skutočnosťami zistenými NBÚ, ktoré mohli byť dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia, menovanému v tejto súvislosti NBÚ položil konkrétne otázky, ku ktorým menovaný poskytol svoje vyjadrenia, a tieto boli priebežne zaznamenané do záznamu z bezpečnostného pohovoru. Žalobca bol pri bezpečnostnom pohovore oboznámený s obsahom záznamu z bezpečnostného pohovoru a podpísal ho bez výhrad.

22. Pokiaľ ide o zákonnosť vykonania psychofyziologického overovania pravdovravnosti a jeho zahrnutia do hodnotenia bezpečnostnej spoľahlivosti v rozhodnutí NBÚ, tu žalovaný konštatoval, že argumentácia žalobcu v odvolaní v danom smere je bez právnej relevancie, a to nielen v kontexte skôr uvedeného, ale aj preto, že v danom prípade boli splnené podmienky pre vykonanie psychofyziologického overenia pravdovravnosti formálne ustanovené v § 25 ods. 4 ZOUS, keďže v

konaní NBÚ podľa § 29 ZOUS existoval rozpor medzi vyjadreniami, ktoré žalobca uviedol pri bezpečnostnom pohovore a skutočnosťami, ktoré boli zistené. Aplikácia postupu podľa ustanovenia § 25 ods. 4 ZOUS bola teda nevyhnutná. NBÚ vykonal preto psychofyziologické overenie pravdivosti ex offa a pravdivosť vyjadrení žalobcu pri bezpečnostnom pohovore preveril psychofyziologickým overením pravdivosti.

23. Žalovaný záverom uviedol, že pokiaľ ide o námietky žalobcu k porušeniu zásady správneho konania podľa § 3 ods. 5 správneho poriadku, nemožno ich považovať z hľadiska ústavnosti a zákonnosti za relevantné. Táto zásada sa nevzťahuje na prípady, v ktorých podmienky pre rozhodovanie nie sú totožné, či už napríklad v dôsledku zmeny právnej úpravy, zmeny dôkaznej situácie resp. zmeny právne významnej skutočnosti. Je nesporné, že NBÚ počas platnosti osvedčenia zistil nové skutočnosti, ktoré následne v konaní podľa § 29 ZOUS preveril a napokon zistil, že aktuálna dôkazná situácia nie je oproti predchádzajúcej bezpečnostnej previerke ukončenej vydaním osvedčenia analogická, ale zmenila sa, na základe aktuálnej dôkaznej situácie.

24. K vyjadreniu k žalobe sa vyjadril žalobca, prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním zo dňa 21.12.2022, v ktorom zopakoval žalobné body a navrhovaný petit.

III.

25. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“, alebo „súd“), ako súd vecne príslušný podľa § 11 písm. a) SSP v zložení podľa § 21 písm. b) SSP v spojení s čl. 5 ústavného zákona č. 254/2006 Z. z. o zriadení a činnosti Výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúvanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a viazaný žalobnými bodmi (§ 134 ods. 1 SSP) a jednomyseľne dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Rozhodol na nariadenom pojednávaní podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP.

26. Podľa čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolání, alebo činností.

27. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

28. Podľa čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach, alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

29. Zákon č. 215/2004 Z. z. upravuje podmienky na ochranu utajovaných skutočností, práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri tejto ochrane, pôsobnosť NBÚ a pôsobnosť ďalších štátnych orgánov vo vzťahu k utajovaným skutočnostiam a zodpovednosť za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

30. Podľa § 10 ods. 1 písm. g) ZOUS v znení účinnom ku dňu 22.12.2020 (právoplatnosť preskúvaného rozhodnutia), oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami pre stupne utajenia Prísne tajné, Tajné, Dôverné alebo Vyhradené môže vzniknúť, ak tento zákon neustanovuje inak, iba navrhovanej osobe, ktorá je bezpečnostne spoľahlivá.

31. Podľa § 14 ods. 1 ZOUS za bezpečnostne spoľahlivú osobu sa nepovažuje ten, kto uviedol nepravdivé údaje v osobnom dotazníku, v bezpečnostnom dotazníku alebo pri bezpečnostnom pohovore, kto bol pracovne zaradený a aktívne vykonával činnosť v ustanovených štruktúrach bývalej Štátnej bezpečnosti podľa prílohy č. 1, alebo bývalej spravodajskej správy Generálneho štábu Československej ľudovej armády do 31. decembra 1989 s výnimkou osoby, ktorá vykonávala v týchto štruktúrach len obslužné, alebo len zabezpečovacie činnosti, alebo vedome spolupracoval s týmito štruktúrami, alebo u koho bolo zistené bezpečnostné riziko.

32. Podľa § 14 ods. 2 písm. c) bod 6 cit. zákona za bezpečnostné riziko sa považuje zistenie, že osoba preukázala svojim konaním, alebo vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

33. Podľa § 25 ods. 3 cit. zákona súčasťou bezpečnostného pohovoru môže byť aj psychofyziologické overenie pravdivosti, ktoré možno uskutočniť, iba ak navrhovaná osoba o to požiada. O takej možnosti musí byť navrhovaná osoba poučená.

34. Podľa § 25 ods. 4 cit. zákona psychofyziologické overenie pravdivosti sa uskutoční vždy, ak sú vyjadrenia navrhovanej osoby v priebehu bezpečnostného pohovoru v rozpore so zistenými skutočnosťami, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia, alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia.

35. Podľa § 26 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z, ak úrad bezpečnostnou previerkou zistí, že navrhovaná osoba nespĺňa predpoklady na vznik oprávnenia podľa § 10 ods. 1, vydá o tom rozhodnutie.

IV.

36. Účelom bezpečnostnej previerky je zistenie, či navrhovaná osoba spĺňa zákonné predpoklady na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami v zmysle ZOUS, a preto v rámci vykonávania bezpečnostnej previerky sa zisťuje jej bezpečnostná spoľahlivosť. Zákonodarca v právnej úprave v citovaných právnych normách výslovne ustanovuje, čo je podkladom na vykonanie bezpečnostnej previerky a postup úradu vykonávajúceho túto previerku. Z uvedenej právnej úpravy síce priamo nevyplýva, že by zákonodarca prejavil svoju vôľu vyjadrenú v právnej norme § 81 zákona aplikovať pre konanie o vykonanie bezpečnostnej previerky ustanovenia o správnom konaní. Touto právnou skutočnosťou sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. PL. ÚS 6/04-67, keď konštatoval, že „§ 81 ods. 1 zákona nemá za následok to, že by spôsob konania (jeho rozhodujúce časti) úradu pri vykonávaní bezpečnostných previerok nebol náležite ustanovený zákonom. Spôsob jeho konania ustanovuje všeobecne Správny poriadok (vrátane základných pravidiel konania uvedených v § 3) a osobitný zákon najmä v časti o vykonávaní bezpečnostných previerok (stupne previerok, ich priebeh, podkladové materiály, bezpečnostný pohovor a pod.). Na rozhodovanie, ktoré je iba časťou, resp. určitým úsekom konania, sa vzhľadom na špecifickosť bezpečnostných previerok vzťahuje osobitná úprava zákona (§ 26 a nasl.)...“

37. Z právnych názorov prezentovaných v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. PL. ÚS 6/04-67 zo dňa 19.10.2005 najvyšší správny súd ďalej vyberá: „Prístup k utajovaným skutočnostiam nie je nárokom, ktorý patrí všetkým okrem tých, ktorí sú z neho z toho či onoho dôvodu vylúčení, ale je naopak výnimkou udelenou len niektorým. Zákon (č. 215/2004 Z. z., pozn. najvyššieho správneho súdu) vymedzuje okruh osôb, na ktoré sa táto výnimka môže vzťahovať. Skutočnosť, že napríklad v § 35 ho vymedzuje pozitívnu enumeráciou a v § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. c) negatívnou enumeráciou, neznamená popretie podstaty, ktorou je priznanie privilegia vybraným osobám. Priznanie takýchto privilegií sa samozrejme musí opierať o rozumný dôvod verejného záujmu a nesmie vykazovať známky svojvôle.“

38. V prejednávanom prípade bolo predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu NBÚ, ktorý rozhodol, že žalobcu nemožno podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. c) bod 6 ZOUS považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu preto, že u nej bolo zistené bezpečnostné riziko, lebo preukázala svojim konaním a vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností. Z uvedeného dôvodu žalobcovi zrušil platnosť osvedčenia pre stupeň utajenia Tajné, a to vydaním rozhodnutia podľa § 26 ods. 2 a § 29 cit. zákona. Rozhodnutie žalovaného žalobca napadol správnu žalobou. Najvyšší správny súd, viazaný žalobnými bodmi, tieto vyhodnotil, ako plne nedôvodné.

39. Najvyšší správny súd sa oboznámil s obsahom administratívneho spisu, vrátane utajovaných skutočností. Vo veci nariadil pojednávanie na 15. máj 2023.

40. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že sa v predmetnom konaní vyskytli tri problémy, prvým je nesprávne vyhodnotenie konania S. V., druhým je nezákonne vykonaná a neukončená daňová kontrola, po tretie údajne nepravdivé tvrdenia žalobcu. V prvom aj druhom bode žalovaný správny orgán podľa názoru žalobcu nesprávne vyhodnotil konanie tretích osôb, za konanie ktorých žalobca nenesie žiadnu zodpovednosť. Podľa názoru žalobcu žiadnym spôsobom neboli preukázané súvislosti medzi spoločnosťou Lynx a konaním pána S. V.. Okrem toho ide o skutočnosti, ktoré sa mali stať ešte pred vydaním oprávnenia, nejde o nové skutočnosti. V druhom prípade namieta neukončenie daňovej kontroly, ktorej výsledok nebol nijakým spôsobom uzatvorený a preto ani nemohol slúžiť ako podklad pre údajné, alebo prípadné vyhodnotenie žalobcovho konania za protiprávne. Po tretie žalovaný oprel svoje rozhodnutie o výsledok polygrafického testu, o ktorý však žalobca podľa ustanovenia § 25 ods. 3 zákona nepožiadaval. Bola mu položená nevhodne formulovaná otázka a síce, či sa podieľal na optimalizácii dane. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca nemá ekonomické vzdelanie, nemohol takúto otázku ani správne dobre vyhodnotiť, mohol si byť akurát

neistý svojou odpoveďou, čo však polygraf mohol vyhodnotiť ako klamstvo. Záverom zhodnotil rozhodnutie žalovaného ako nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a nezákonné a navrhol, aby ho správny súd zrušil.

41. Poverená pracovníčka žalovaného k veci uviedla, že žalovaný zotrváva na svojom názore, že žaloba neobsahuje žiadne relevantné dôvody ohľadom nezákonnosti rozhodnutia či nezákonnosti postupu žalovaného pri vydávaní tohto rozhodnutia. V zmysle zákona je žalovaný povinný preveriť či žalobca spĺňa kumulatívne predpoklady pre platnosť osvedčenia a zákon v zmysle judikatúry NS SR neurčuje presne spôsob akým žalovaný môže tieto okolnosti zistiť resp. overiť. Žalovaný mal za to, že v danom prípade bol dostatočne daný dôvod na zrušenie platnosti osvedčenia u žalovaného pre stupeň utajenia Tajné. Žalobca bol vystavený psychofyziologickému testu, z výsledkov ktorého vyplýva, že procesné postupy boli realizované len zákonným spôsobom. Žalovaný zotrváva na názore, že podkladom k vydaniu predmetného rozhodnutia boli listinné dôkazy riadne zdokumentované a zistené legálnym spôsobom a navrhol, aby súd žalobu zamietol.

42. Najvyšší správny súd po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu, po vypočutí účastníkov konania resp. ich zástupcov konštatoval, že žaloba nie je dôvodná. K námietke týkajúcej sa nezákonnosti rozhodnutia z dôvodu nezákonnej aplikácie ust. § 29 ZOUS zo strany NBÚ najvyšší správny súd uvádza, že ju nepovažuje za dôvodnú a natoľko relevantnú, že by mohla byť dôvodom na zrušenie správnu žalobou napadnutých rozhodnutí. Súd nemá za to, že by konaním žalovaného, došlo k porušeniu ust. zákona, ktoré by mohli mať za následok zrušenie rozhodnutí. Súd sa prikláňa k názoru žalovaného, že listinný dôkaz č. SP-PB-1966/2021-Ž-10904 zo 16. apríla 2021 bol NBÚ zabezpečený až po vydaní osvedčenia. Nové zistenia, ktoré dôkaz obsahoval, poukazovali na skutočnosti, z ktorých vyplývalo, že žalobca mohol byť zapojený do takých aktivít, ktoré mohli mať negatívny vplyv na splnenie týmto zákonom taxatívne stanovených predpokladov na vznik oprávnenia. NBÚ preto bol povinný ich preveriť. Súd mal zo spisu za preukázané, že podkladom na vyslovenie záveru o existencii bezpečnostného rizika a s tým spojenej bezpečnostnej nespôľahlivosti žalobcu, boli skutkové zistenia a dôkazy, ktoré boli v spise riadne zdokumentované a získané v súlade so zákonom. Navyše súd pripomína, že právo fyzickej osoby na zachovanie platnosti osvedčenia a jeho prístup k utajovaným skutočnostiam je podmienené kumulatívnym splnením predpokladov na vznik oprávnenia, a to počas celej doby platnosti osvedčenia. Pokiaľ dôjde k situácii určujúcej nesplnenie hoc i len jedného z predpokladov fyzickou osobou, vyraduje fyzickú osobu, v akomkoľvek časovom období, z možnosti sa oboznamovať s utajovanými skutočnosťami.

43. K námietke žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, súd uvádza, že s touto nie je možné sa stotožniť.

44. Rozhodnutie NBÚ obsahuje všetky zákonom vyžadované formálne a obsahové náležitosti ustanovené v § 26 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z. NBÚ vo výroku špecifikoval predpoklad na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami, ktorý žalobca nesplnil a identifikoval konkrétne zákonom č. 215/2004 Z. z. definované bezpečnostné riziko. Odôvodnenie rozhodnutia NBÚ obsahuje všetky náležitosti ustanovené v § 26 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z. a spĺňa aj všetky atribúty kontinuálne prezentované v judikatúre najvyššieho súdu a ústavného súdu.

45. Pokiaľ ide o námietku nesplnenia podmienok pri psychofyziologickom overení pravdivosti má súd za to, že aj s touto námietkou sa žalovaný dostatočne vysporiadal v žalobou napadnutom rozhodnutí a súd ju nepovažuje za dôvodnú. Zo spisu mal súd za preukázané, že NBÚ uskutočnil 12. októbra 2021 za osobnej účasti žalobcu bezpečnostný pohovor, a to v rozsahu a spôsobom ustanoveným v § 25 ods. 1 až 3 zákona. V úvode NBÚ poskytol potrebné poučenia a následne pristúpil ku konfrontácii žalobcu so skutočnosťami ním zistenými, ktoré mohli byť dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia. Žalobcovi boli kladené konkrétne otázky, ku ktorým tento prezentoval svoje vyjadrenia, ktoré boli priebežne zaznamenávané. Záznam žalobca podpísal. Tu je potrebné zdôrazniť, že žalobcovi bolo v predtestovom pohovore umožnené vysvetliť alebo uviesť nové, prípadne zabudnuté informácie a sám žalobca uviedol skutočnosti v podobe takých slovných spojení, resp. výrazov, ktoré neskôr namietal pred súdom, ako znenie otázok na samotnom teste, ktorým údajne nerozumel, a odpovede na ktoré boli vyhodnotené, ako „subjekt nebol pravdivý“.

46. Z listinného dôkazu č. SP-PB-1966-29/2021-Ž-10904 z 29.10.2021, tzn. záverečnej správy z psychofyziologického overenia pravdivosti, ktorá je súčasťou bezpečnostného spisu z roku 2021 vyplýva, že psychofyziologické overenie pravdivosti žalobcu bolo vykonané v priestoroch NBÚ, ktoré sú na to určené, s vhodným prostredím a bez vznikajúcich vonkajších vplyvov. Posúdenie

splnenia podmienok na vykonanie psychofyziologického overenia pravdovravnosti ustanovených v § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z. a jeho samotnú realizáciu, vrátane polozenia vhodných testových otázok, vykonali polygrafickí špecialisti NBÚ. Pred vykonaním psychofyziologického overenia pravdovravnosti polygrafická špecialista NBÚ poučil žalobcu o dôvodoch vykonania tohto procesného úkonu a o tom, ako sa má počas jeho vykonávania správať. Žalobca potvrdil, že je v takom psychickom a fyzickom stave, že je schopný bez ťažkostí absolvovať takéto vyšetrenie. Polygrafický špecialista zhodnotil, že žalobca spĺňa fyzické a psychologické predpoklady pre účely psychofyziologického overenia pravdovravnosti a nevykazuje žiadne výnimočné znaky, ktoré by mohli zapríčiniť abnormálny priebeh psychofyziologických údajov v polygrafických grafoch. Po tomto bol so žalobcom uskutočnený predtestový rozhovor, pri ktorom žalobca bol oboznámený s predmetom testu a bolo mu umožnené vysvetliť nové alebo predtým zabudnuté informácie o predmete testu. Žalobca v spojitosti s tým uviedol, že sa žiadnym spôsobom nepodieľal na neoprávnenom odpočte DPH spoločnosťou LYNX od roku 2017 a neoprávnenej optimalizácii výnosov spoločnosti LYNX od roku 2017. Žalobca uviedol, že predmety otázok chápe v súvislosti s daňovou kontrolou. Opakovane tvrdil, že ceny neboli umelo navýšené a to čo bolo dohodnuté, bolo aj dodané podľa zmlúv a v dohodnutej výške uhradené. Po celkovej analýze grafov subjektu bol vyslovený vyššie uvedený záver. Podľa názoru súdu boli dodržané tak formálne, ako aj obsahové podmienky stanovené v § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z. pre vykonanie psychofyziologického overenia pravdovravnosti, jeho výsledok bolo potrebné považovať za relevantný.

47. Súd má za to, že pre vykonanie bezpečnostného pohovoru boli splnené formálne podmienky stanovené zákonom.

48. Žalobca vyjadril presvedčenie, že jeho osobu možno bez akýchkoľvek pochybností považovať za bezpečnostne spoľahlivú, a že v jeho prípade neexistuje ani neexistovalo konanie, ktorým by bola preukázaná jeho nečestnosť a nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností.

49. K predmetnému súd uvádza, že skutkový stav veci, ktorý vzal výbor za základ žalobou napadnutého rozhodnutia je v súlade so spisom, nevykazuje žiadne nedostatky uvádzané žalobcom. Úvaha o bezpečnostnej spoľahlivosti žalobcu vychádza zo zákonných medzí. Žalovaný na posudzovanú vec vecne, správne a do značnej miery rozsiahlo a detailne aplikoval ako judikatúru najvyššieho, tak aj ústavného súdu, ktorá súvisí so skutkovým a tiež hmotnoprávnym posúdením bezpečnostnej spoľahlivosti žalobcu. Súd sa v plnej miere prikláňa aj k hodnoteniu dôkazov zabezpečených s hodnotením zneužívania právneho systému za účelom získania neoprávnenej daňovej výhody v období rokov 2014 a 2020. Samotná existencia zistených, avšak žalobcom namietaných, skutočností, nemôže byť dostatočnou garanciou toho, že žalobca zabezpečí zodpovedajúcu ochranu utajovaných skutočností v stupni Tajné, ktoré by mu mohli byť sprístupnené.

50. Najvyšší správny súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodovaciu činnosť tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 35Snr/1/2021 z 22. marca 2023, z ktorej vyplýva právny názor: „Ak zákon v § 14 ods. 2 bod 6 písm. c) definuje, ako bezpečnostné riziko „zistenie, že osoba preukázala svojím konaním, alebo vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností“, pri vymedzovaní rozsahu pojmu „ochrana utajovaných skutočností“ nemôže byť limitom a nevyhnutnou požiadavkou pre záver o nepreukázaní podmienky bezpečnostnej spoľahlivosti v dôsledku určitého konania preukázanie priamej súvislosti takéhoto konania s konkrétnou utajovanou skutočnosťou. Súd má za to, že pri aplikácii tohto ustanovenia treba vzhľadom na účel zákona vykladať pojem „ochrana utajovaných skutočností“ nielen v nadväznosti na aktuálne existujúce (a reálne ohroziteľné) utajované skutočnosti, ale treba vyhodnocovať aj potenciálne riziko ohrozenia v budúcnosti vzniknutých utajovaných skutočností. Preto je potrebné kritérium nečestnosti a nedôveryhodnosti vyhodnocovať zo širšej perspektívy.“

51. Obdobne súd nazerá aj na namietanú skutočnosť, že žalobcovi nebolo umožnené sa oboznámiť s utajovaným listinným dôkazom z 12. augusta 2021. Súd má za to, že NBÚ postupoval v tomto smere v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom, ako aj v súlade s konštantnou judikatúrou vzťahujúcou sa na vec. Správne poukázal žalovaný, že žalobcu nemožno zaradiť do žiadnej zo zákonom vymedzených kategórií oprávnených osôb podľa § 2 písm. f) zákona. Navyše, súd nemá pochyb o tom, že sa žalovaný následne s obsahom spisu NBÚ oboznámil a poskytol tak vertikálnu ochranu práv žalobcu, v rozsahu a spôsobu podľa ustanovení zákona č. 215/2004 Z. z.

52. K námietke týkajúcej sa porušenia precedenčnej zásady súd uvádza, že ani v tomto prípade nemožno dať žalobcovi za pravdu. Skutočnosť, že bezpečnostná previerka žalobcu v roku 2019 bola

vykonaná s pozitívnym výsledkom, nezakladá žalobcovi automaticky garanciu, či nárok na zachovanie platnosti osvedčenia po dobu, na akú bolo vydané priznanie oprávnenia oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami. Keďže z ust. zákona § 10 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z. vyplýva, že právo na zachovanie platnosti osvedčenia je podmienené kumulatívnym splnením predpokladov na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami, a to bez akéhokoľvek časového prerušenia a zmeny právne významnej skutočnosti. Je nesporné, že na základe zistenej novej, aktuálnej dôkaznej situácie, ktorá nie je analogická s tou predchádzajúcou, žalobca prestal spĺňať predpoklad bezpečnostnej spoľahlivosti.

53. Záverom, k žalobcom navrhovanému priznaniu odkladného účinku žalobe, uvádza súd, že nepovažuje za presvedčivú a dostatočnú argumentáciu žalobcu, že následky rozhodnutia NBÚ mali zásadným a negatívnym spôsobom obmedziť žalobcu v jeho doterajšej, ako aj budúcej činnosti a má tiež výrazný negatívny dopad v majetkovej sfére žalobcu v podobe ušlého príjmu, ktorý by žalobca potenciálne mohol dosiahnuť, ak by sa mohol ďalej podieľať na činnostiach spojených s oboznamovaním sa s utajovanými skutočnosťami pre stupeň utajenia Tajné. Súd dospel k záveru, že v danom prípade nemožno povýšiť záujem jednotlivca, teda žalobcu nad celospoločenský záujem, uprednostnením testu proporcionality nemožno dospieť k inému odôvodneniu než, že priznanie odkladného účinku žalobe, by bolo v rozpore s verejným záujmom a preto návrh na jeho priznanie zamietol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

54. Najvyšší správny súd je toho názoru, že na základe odvolacích námietok žalobcu sa žalovaný dôkladne zaoberal všetkými aspektmi posudzovanej právnej otázky a zrozumiteľne a veľmi obsiahlo vysvetlil, prečo boli v danej veci splnené podmienky pre vydanie rozhodnutia podľa § 26 ods. 2 zákona, prečo odvolanie žalobcu zamietol a prečo žalobcu nemožno považovať podľa § 10 ods. 1 písm. g) v spojení s § 14 ods. 1, ods. 2 písm. c) bod 6. za bezpečnostne spoľahlivú osobu.

55. Na základe vyššie preukázaného stavu aj najvyšší správny súd, v súlade s názorom žalovaného, dospel k záveru, že žalobca vo vzťahu k vymedzeniu bezpečnostného rizika v súčasnosti neposkytuje reálnu a dostatočnú garanciu, že zabezpečí ochranu utajovaných skutočností, ktoré by mu mali byť v budúcnosti prístupné v súvislosti so zastávanou funkciou v zamestnaní.

56. Na základe uvedeného, najvyšší správny súd vyhodnotil žalobcom uplatnené žalobné námietky za nespôsobilé spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného a žalobu žalobcu, ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

57. O náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanému bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario. Žalovaný bol v konaní úspešný, a preto má právo na náhradu trov konania. Keďže však neboli splnené podmienky aplikácie § 168, súd mu náhradu nepriznal. Žalobca, ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov konania (§ 167 ods. 1 SSP a contrario).

58. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 5 : 0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004) Z. z.).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e príпустný opravný prostriedok.

